

Nr 50

Jordbruksutskottets betänkande i anledning av propositionen 1973: 141 med förslag till lag om ändring i miljöskyddslagen (1969: 387) jämte motioner.

Propositionen

I propositionen 1973: 141 har Kungl. Maj:t (justitiedepartementet) föreslagit riksdagen att antaga i propositionen framlagt förslag till lag om ändring i miljöskyddslagen (1969: 387).

Enligt miljöskyddslagen får vissa slag av fabriker och andra inrättningar inte anläggas utan att koncessionsnämnden för miljöskydd lämnat tillstånd. Naturvårdsverket och i vissa fall länsstyrelsen kan medge undantag (dispens) från sådan skyldighet att söka tillstånd. I propositionen föreslås att koncessionsnämnden, naturvårdsverket och länsstyrelserna skall få möjlighet att i tillstånds- resp. dispensärendet medge att vissa arbeten påbörjas fastän frågan om tillstånd eller dispens inte prövats slutligt (igångsättningstillstånd). Igångsättningstillstånd får ges endast om synnerliga skäl talar för det och det är uppenbart att tillstånd eller dispens kommer att ges.

Naturvårdsverket och länsstyrelserna är tillsynsmyndigheter enligt miljöskyddslagen. I propositionen föreslås att den som utövar verksamhet som kan befaras vara miljöfarlig skall vara skyldig att utföra de undersökningar av verksamheten som behövs för att myndigheterna på ett riktigt sätt skall kunna fullgöra sina tillsynsuppgifter. Tillsynsmyndighet föreslås också få rätt att föreskriva att sådan undersökning skall utföras av särskild expertis på företagarens bekostnad.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 1974.

Lagförslaget

Det vid propositionen fogade lagförslaget har följande lydelse.

Förslag till**Lag om ändring i miljöskyddslagen (1969:387)**

Härigenom förordnas i fråga om miljöskyddslagen (1969: 387)¹, dels att 42, 43, 45, 48, 49 och 51 §§ skall ha nedan angivna lydelse, dels att i lagen skall införas en ny paragraf, 17 a §, av nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse***17 a §**

I ärende om tillstånd till miljöfarlig verksamhet eller om undantag från skyldighet att söka tillstånd till sådan verksamhet kan på ansökan beslut fattas om att vissa arbeten får påbörjas utan hinder av att ärendet icke prövats slutligt (igångsättningstillstånd). Igångsättningstillstånd får ges endast om synnerliga skäl talar för det och det är uppenbart att tillstånd till verksamheten kommer att lämnas eller att undantag från skyldighet att söka tillstånd kommer att medges.

Igångsättningstillstånd skall innehålla de villkor som skall gälla i avbidan på den slutliga prövningen.

I fråga om ansökan om igångsättningstillstånd som inges i ärende om tillstånd till miljöfarlig verksamhet gäller 13 § i tillämpliga delar. Sådan ansökan handlägges i samma ordning som ansökan om tillstånd till miljöfarlig verksamhet. Sammanträde och besiktning behöver dock ej äga rum. Har Konungen enligt 136 a § byggnadslagen (1947: 385) prövat frågan om lokalisering av verksamheten, får igångsättningstillstånd ges utan hinder av att 14 § andra stycket 1 och 2 ej iakttagits, om synnerliga skäl talar för det.

42 §

För att utöva tillsyn enligt denna lag har tillsynsmyndighet rätt att vinna tillträde till fabrik eller annan anläggning vare sig den är i bruk

¹ Lagen omtryckt 1972: 782.

Nuvarande lydelse

eller c), samt att företaga undersökning inom anläggningen eller område som hör till denna.

Behövs undersökning på annan plats, har myndigheten rätt att vinna tillträde dit för att utföra undersökningen. Detta gäller dock ej hus, tomt eller trädgård.

Föreslagen lydelse

Första och andra styckena gäller även den som skall utföra undersökning som avses i 43 § andra stycket andra punkten.

43 §

Kan verksamheten vid en anläggning befaras vara miljöfarlig, är innehavaren skyldig att på begäran lämna tillsynsmyndighet behövliga upplysningar om anläggningen.

Tillsynsmyndighet får förelägga den som utövar verksamhet som kan befaras vara miljöfarlig att utföra för tillsynens fullgörande behövliga undersökningar av verksamheten och dess verkningar. Tillsynsmyndighet kan i stället, om det finnes lämpligare, föreskriva att sådan undersökning skall utföras av annan än den som utövar verksamheten och utse någon att göra undersökningen.

Det åligger den som utövar verksamheten att ersätta kostnad för undersökning som avses i andra stycket andra punkten med belopp som tillsynsmyndigheten fastställer.

I beslut om föreläggande enligt andra stycket får tillsynsmyndighet utsätta vite.

45 §

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet

1. bryter mot förbud som meddelats med stöd av 8, 23 eller 41 §,

2. underlåter att iakttaga föreskrift som Konungen meddelat enligt 10 § första stycket utan att undantag har medgivits med stöd av 10 § andra stycket eller 17 § andra stycket,

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet

1. bryter mot förbud som meddelats med stöd av 8, 23 eller 41 § eller åsidosätter sådana bestämmelser som avses i 2 § fjärde stycket,

2. underlåter att iakttaga föreskrift som Konungen meddelat enligt 10 § första stycket utan att undantag har medgivits med stöd av 10 § andra stycket eller 17 § andra stycket eller igångsättningsstillstånd har meddelats,

Nuvarande lydelse

3. Åsidosätter villkor eller föreskrift som meddelats med stöd av 10 § andra stycket *eller* 17 §, 18 § första stycket, 19—21, 24, 25, 27 eller 41 §, så att allmän eller enskild rätt kan kränkas, eller

4. bryter mot 44 §,
dömes till böter eller fängelse i högst ett år.

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet underlåter att fullgöra vad som åligger honom enligt 43 §, dömes till böter.

Föreslagen lydelse

3. Åsidosätter villkor eller föreskrift som meddelats med stöd av 10 § andra stycket, *17 eller 17 a §*, 18 § första stycket, 19—21, 24, 25, 27 eller 41 §, så att allmän eller enskild rätt kan kränkas, eller

4. bryter mot 44 §,
dömes till böter eller fängelse i högst ett år.

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet underlåter att fullgöra vad som åligger honom enligt 43 § *första stycket*, dömes till böter.

48 §

Mot beslut som meddelas av statens naturvårdsverk enligt 10 § andra stycket eller av länsstyrelsen enligt 17 § andra stycket får talan ej föras.

Talan mot beslut enligt 14 § femte stycket andra punkten eller rörande förbud vid vite enligt 51 § föres hos kammarrätten genom besvär.

Talan mot annat beslut av koncessionsnämnden eller länsstyrelsen enligt denna lag föres hos Konungen genom besvär.

För att tillvarataga allmänna intressen får naturvårdsverket föra talan mot koncessionsnämndens eller länsstyrelsens beslut i fråga om tillstånd enligt lagen, mot koncessionsnämndens beslut i fråga som avses i 41 § och mot länsstyrelsens beslut i fråga som avses i 40 §.

Mot beslut som meddelas av statens naturvårdsverk enligt 10 § andra stycket eller av länsstyrelsen enligt 17 § andra stycket får talan ej föras. *Talan får ej i något fall föras mot beslut rörande igångsättningstillstånd.*

Talan mot beslut enligt 14 § femte stycket andra punkten *eller* 43 § *tredje stycket* eller rörande förbud vid vite enligt 51 § föres hos kammarrätten genom besvär.

Talan mot annat beslut av koncessionsnämnden, *naturvårdsverket* eller länsstyrelsen enligt denna lag föres hos Konungen genom besvär.

För att tillvarataga allmänna intressen får naturvårdsverket föra talan mot koncessionsnämndens eller länsstyrelsens beslut i fråga om tillstånd enligt lagen, mot koncessionsnämndens beslut i fråga som avses i 41 § och mot länsstyrelsens beslut i fråga som avses i 40 § *eller* 43 § *andra stycket*.

49 §

Beslut i fråga om tillstånd enligt denna lag, beslut i fråga som avses i 41 § och beslut enligt 14 § femte stycket andra punkten blir gällande när beslutet vunnit laga kraft. I beslutet kan förordnas att det skall lända till efterrättelse

Beslut i fråga om tillstånd enligt denna lag, beslut i fråga som avses i 41 § *eller* 43 § *andra stycket* och beslut enligt 14 § femte stycket andra punkten *eller* 43 § *tredje stycket* blir gällande när beslutet vunnit laga kraft. I beslutet kan

Nuvarande lydelse

omedelbart.

Beslut i fråga som avses i 40 § länder till efterrättelse omedelbart, om ej annorlunda förordnas.

Föreslagen lydelse

förordnas att det skall lända till efterrättelse omedelbart.

51 §

Vill någon för att utreda verkningarna av miljöfarlig verksamhet som han utövar eller ämnar utöva företaga mätning eller annat undersökningsarbete på fast egendom som annan äger eller innehar, kan länsstyrelsen, om skäl föreligger, föreskriva att tillträde till egendomen skall lämnas under viss tid. Behöver mätapparat eller liknande instrument utsättas kan länsstyrelsen även föreskriva förbud vid vite att rubba eller skada instrumentet.

Föreskrift som avses i första stycket kan meddelas även på ansökan av den som skall utföra undersökning som avses i 43 § andra stycket andra punkten.

Undersökningsarbetet skall utföras så att minsta skada och intrång vållas. För skada och intrång skall ersättning *utgå*. Talan om ersättning väckes vid fastighetsdomstol som anges i 33 §.

Undersökningsarbetet skall utföras så att minsta skada och intrång vållas. För skada och intrång skall ersättning *lämnas av den som utövar eller ämnar utöva den miljöfarliga verksamheten*. Talan om ersättning väckes vid fastighetsdomstol som anges i 33 §.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1974.

Motionerna

I detta sammanhang har utskottet behandlat

dels de vid riksdagens början väckta motionerna

1973: 324 av herr Hermansson m. fl. (vpk) vari, såvitt nu är i fråga (punkterna 1, 2 och 4), föreslås 1. att riksdagen hos Kungl. Maj:t hemställer om omarbetning, precisering och förslag beträffande miljöskyddslagen med en sådan inriktning att ekologiska miljöaspekter beaktas och en objektiv beslutsprocess i miljöskyddsärendena eftersträvas med samhällsekonomisk optimering som målsättning, 2. att riksdagen uttalar sig för en restriktiv tillämpning av statstjänstemannalagen för beslutsfattande tjänstemän inom miljöförvaltningen med den verkan att denna personalkategori inte bör medges innehav av konsultuppdrag, vid sidan av sin statstjänst, hos företagare som kan bli part i miljöomål, 4. att riksdagen ger Kungl. Maj:t till känna vad som i denna motion i övrigt anförts beträffande miljöpolitiken i Sverige,

1973: 335 av herr Strömberg m. fl. (fp) vari hemställs 1. att riksdagen måtte besluta om en sådan ändring i miljöskyddslagen att tillståndsplikt införs för byggande av vägar och flygplatser samt 2. att riksdagen hos Kungl. Maj:t begär förslag om sådan ändring i miljöskyddslagen att prövning av lokaliseringsärenden kan samordnas med regional planering i enlighet med vad i motionen anförts,

1973: 1412 av fru Mogård (m) och herr Lothigius (m) vari hemställs att riksdagen hos Kungl. Maj:t anholder att en parlamentarisk utredning för kartläggning av markresurserna m. m. tillsättes med i motionen angiven uppgift och inriktning,

dels de i anledning av propositionen 1973: 141 väckta motionerna

1973: 2056 av herr Hedin m. fl. (m) vari hemställs att riksdagen vid behandlingen av propositionen 1973: 141 måtte besluta avslå förslagen till ändring av 43 § miljöskyddslagen (1969: 387),

1973: 2057 av herr Möller (fp) och fru Anér (fp) vari hemställs att riksdagen 1. avslår propositionen 1973: 141 i de delar den avser igångsättningstillstånd, 2. hos Kungl. Maj:t begär förslag om skärpt lagstiftning i syfte att beivra brott mot miljölagstiftningen i enlighet med vad i motionen anförts.

Utskottet

I förevarande proposition föreslås vissa ändringar i och tillägg till miljöskyddslagen (ML). Förslagen innebär i huvudsak dels att koncessionsnämnden för miljöskydd, naturvårdsverket och länsstyrelserna i ärenden om tillstånd till miljöfarlig verksamhet resp. dispens skall kunna medge att vissa arbeten påbörjas innan ansökan hos koncessionsnämnden om sådant tillstånd eller ansökan om dispens från ansökningsplikten slutligt prövats (igångsättningstillstånd), dels att tillsynsmyndigheterna enligt miljöskyddslagen, dvs. naturvårdsverket och länsstyrelserna, skall kunna ålägga den som utövar verksamhet som kan befaras vara miljöfarlig att, helt eller delvis på egen bekostnad, utföra vissa undersökningar beträffande sin verksamhet.

Utskottet vill först i vad gäller frågan om igångsättningstillstånd erinra om att enligt ML och tillämpningsbestämmelserna till denna i miljöskyddskungörelsen (MK) vissa angivna slag av fabriker och andra inrättningar inte får anläggas utan tillstånd. Förteckningen i MK över sådana inrättningar omfattar 38 olika slags anläggningar. I allmänhet gäller även tillståndsplikt för ändring av inrättningarna. Koncession skall sökas innan en koncessionspliktig inrättning börjat anläggas eller

koncessionspliktiga ändringsarbeten påbörjats. Naturvårdsverket kan efter prövning i varje särskilt fall medge undantag från skyldigheten att söka koncession. Även länsstyrelsen kan i vissa fall lämna sådant medgivande. I MK kallas medgivande av undantag från skyldighet att söka tillstånd till miljöfarlig verksamhet dispens. Naturvårdsverket kritiserar att denna term används, då detta enligt verket ofta leder till det missförståndet att därmed avses undantag från de materiella krav som ML ställer. Enligt föredragande statsrådets mening är dock termen "dispens" numera väl inarbetad, och han finner därför inte anledning att föreslå några ändringar på denna punkt. Utskottet, som vill hänvisa till att bestämmelserna i MK utfärdas av Kungl. Maj:t, vill i förevarande sammanhang framhålla att sådan dispens som här är i fråga inte innebär någon eftergift av de skyldigheter i fråga om miljöskydd som enligt lagstiftningen åvilar företagaren utan endast avser att framställning om tillstånd inte behöver göras hos miljöskyddsnämnden. I meddelad dispens skall anges de villkor som skall gälla.

I propositionen framhålls bl. a. att det normala även i fortsättningen bör vara att inga som helst arbeten påbörjas innan förprövning har ägt rum. Endast i undantagsfall bör igångsättningstillstånd meddelas. En förutsättning härför måste vara att starka samhällsekonomiska skäl talar för det eller att ett sådant tillstånd innebär en fördel från miljövardssynpunkt. Det uttalas vidare att för igångsättningstillstånd bör krävas att det är uppenbart att tillstånd eller dispens kommer att lämnas.

I motionen 1973: 2057, yrkande 1, hemställs att riksdagen avslår propositionen i de delar den avser igångsättningstillstånd. Motionärerna anför bl. a. att förslaget om igångsättningstillstånd innebär ett avsteg från en mycket väsentlig princip i hela miljöskyddslagstiftningen. Det betyder vidare att de tillståndsbeviljande myndigheterna i praktiken ofta vid sin slutliga prövning är låsta av de stora investeringsbelopp m. m. som redan nedlagts på företaget. Därmed kan anläggningar, vilka vid en förhandsprövning skulle ha underkänts, i vissa fall tänkas komma att vara i drift under lång tid med allvarliga miljöstörningar för många människor. Uttalandena i propositionen om att tillstånd endast skall ges i vissa uppenbara fall anses inte tillfyllest, eftersom just en grundlig tillståndsprövning kan innebära att nya, väsentliga synpunkter framkommer på en anläggning. Motionärerna hävdar att de praktiska vinster som nås genom lagförslaget inte är av sådan betydelse att de motiverar en lagändring. I stället bör ökade resurser ges åt berörda myndigheter, så att en snabbare, definitiv handläggning av angelägna ärenden kan ske och ge ökad styrka åt miljöskyddsarbetet.

Utskottet vill för egen del understryka vikten av att de strävanden att bemästra miljöskyddsproblemen som kommit till uttryck bl. a. i föreskrifterna i ML om förprövning beträffande miljöfarlig verksam-

het ges bästa möjliga stöd. En sådan uppmjukning av bestämmelserna, som införandet av regler om igångsättningstillstånd skulle innebära, skulle enligt utskottets mening vara ägnad att inge farhågor för att svårigheter kan uppstå när det gäller att förverkliga syftet med lagstiftningen. Därest det från samhällsekonomisk synpunkt ter sig angeläget att ett projekterat företag kommer i gång utan större tidsutdräkt bör härmed sammanhängande problem lösas på annat sätt än genom igångsättningstillstånd, med de risker ett sådant system innebär för felinvesteringar eller för svårigheter i ett senare skede att vägra vederbörande företag tillstånd eller dispens. Det synes bl. a. angeläget att de myndigheter som har att besluta i tillstånds- och dispensärenden erhåller sådana resurser att de på ett snabbt och effektivt sätt slutgiltigt kan avgöra angelägna ärenden på området. Utskottet vill erinra om att en av ML:s grundläggande principer är att miljövärdsaspekterna skall vara fullt klarlagda innan ifrågasatt verksamhet får påbörjas.

Utskottet har vid sin prövning av förevarande fråga funnit övervägande skäl tala för att ett system med igångsättningstillstånd enligt propositionen inte bör införas i ML. I överensstämmelse härmed tillstyrker utskottet således motionen 1973: 2057, yrkande 1, och avstyrker det i propositionen framlagda förslaget i förevarande del.

Den andra i propositionen 1973: 141 upptagna huvudfrågan gäller tillsynen och kontrollen av s. k. miljöfarlig verksamhet. Tillsynsmyndigheter är statens naturvårdsverk och länsstyrelserna. Enligt 43 § ML är den som utövar verksamhet som kan befaras vara miljöfarlig f. n. skyldig att på begäran lämna tillsynsmyndighet behövliga upplysningar. Tillsynsmyndigheterna skall övervaka att miljöfarlig verksamhet som är tillstånds- eller dispensprövad bedrivs enligt meddelade villkor och att annan miljöfarlig verksamhet inte strider mot miljöskyddslagstiftningen. I tillsynen ingår också att undersöka verkningarna av all miljöfarlig verksamhet. I propositionen föreslås införande av vissa föreskrifter i ML avsedda att förstärka tillsynsmyndigheternas möjligheter att effektivt omhänderha sina kontrolluppgifter. Förslaget innebär i huvudsak att det i ML slås fast att den som utövar verksamhet som kan befaras vara miljöfarlig kan föreläggas att utföra de undersökningar av verksamheten och dess verkningar som behövs för att tillgodose detta syfte. Enligt förslaget skall tillsynsmyndighet också kunna föreskriva att viss undersökning skall utföras inte av den som utövar verksamheten utan på dennes bekostnad av fristående expertis med teknisk eller vetenskaplig sakkunskap på just det aktuella området. Föreläggande skall kunna förenas med vite.

I motionen 1973: 2056 hemställs att riksdagen avslår Kungl. Maj:ts förslag i här berörda del. Motionärerna anser att förslaget är otill-

fredsställande grundat och att ett ändringsförslag bör anstå tills vissa andra utredningar, bl. a. vattenlagsutredningen, slutfört sitt arbete. Vidare ifrågasätter motionärerna om den föreslagna kostnadsövertalningen från det allmänna till företagen bör genomföras innan utredningen om kostnaderna för miljövården behandlat frågan i ett större sammanhang. Det skulle också kunna inkräkta på det fortsatta förtroendefulla samarbetet mellan myndigheterna och företagen, om den uppfattningen blev rådande att det i huvudsak är fråga om ett ökat kostnadsansvar för företagen även när det gäller uppgifter, vilkas kostnader anses böra bestridas av det allmänna, t. ex. den offentliga tillsynen.

Utskottet vill anföra att förslaget om undersökningsplikt har bemötts positivt i det övervägande flertalet yttranden som avgetts över den till grund för propositionsförslaget liggande departementspromemorian. Även enligt utskottets mening bör sådana undersökningar som avses med de föreslagna bestämmelserna kunna bli av stort värde för tillsynsmyndigheternas verksamhet. Det bör i sammanhanget även beaktas att de erfarenheter som kan vinnas genom undersökningar av särskilda fall inom en verksamhetsgren bör kunna bli av betydelse för miljövårdsarbetet inom hela verksamhetsgrenen. Som föredraganden anför bör emellertid som utgångspunkt för en lagreglering av företagarens undersökningsplikt gälla att den som utövar miljöfarlig verksamhet skall svara för de kostnader, som blir erforderliga på grund av verksamheten. Vad i propositionen i anslutning härtill uttalats föranleder ingen erinran från utskottets sida.

Med hänsyn till det anförda anser sig utskottet böra tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag beträffande undersökningsplikt och avstyrker därför motionen 1973: 2056.

Utskottet finner inte anledning till erinran emot Kungl. Maj:ts förslag i övrigt och tillstyrker således detsamma i här inte särskilt berörda delar.

I motionen 1973: 2057, yrkande 2, hemställs att riksdagen begär förslag om skärpt lagstiftning i syfte att beivra brott emot miljölagstiftningen. Motionärerna anför bl. a. att det är angeläget att i förebyggande syfte länsstyrelsens befogenheter att gripa in mot miljöfarlig verksamhet förstärks.

Utskottet vill i denna fråga anföra att länsstyrelserna enligt gällande instruktion som en av sina väsentliga uppgifter har att bevaka miljövårdsområdet inom resp. län. I denna verksamhet ingår bl. a. att tillse att uppställda villkor för bedrivande av miljöfarlig verksamhet följs i de enskilda fallen. Möjligheter finns för länsstyrelse att ingripa vid överträdelse av miljöskyddslagstiftningen och det får anses ankomma på länsstyrelsen bl. a. att göra åtal anmälan vid sådana överträdelse. Utskottet finner för sin del inte tillräckliga skäl förorda någon riksdagens åtgärd i anledning av förevarande yrkande i motionen 1973: 2057.

Utskottet behandlar i detta betänkande även tre vid riksdagens början väckta motioner berörande miljöskyddslagstiftningen.

I motionen 1973: 324, yrkande 1, hemställs om omarbetsning av ML med inriktning på ekologiska miljöaspekter m. m.

Ett motsvarande yrkande prövades vid förra årets riksdag. I sitt betänkande i frågan (JoU 1972: 49) hänvisade utskottet bl. a. till det pågående arbetet med den fysiska riksplaneringen. Utskottet anförde vidare att den ekologiska helhetssynen på hithörande frågor avspeglades i direktiven för utredningen rörande kostnaderna för miljövården, vari bl. a. sades att det var av stor betydelse att de frågor som rörde avvägning och prioritering mellan olika åtgärder kunde belysas. Detta innebär att inte bara kostnaderna utan också effekten av olika insatser behövde studeras. De sakkunniga skulle i detta sammanhang kartlägga vilka metoder som fanns för att mäta effekterna av olika miljövårdsåtgärder. Utskottet framhöll att det kunde antas att syftet med motionsyrkandet skulle komma att i väsentlig grad bli tillgodosett utan någon särskild åtgärd från riksdagens sida. Riksdagen beslöt att yrkandet skulle anses besvarat med vad utskottet anförde.

Utskottet finner inte tillräckliga skäl föreslå någon riksdagens åtgärd i anledning av det i motionen 1973: 324, yrkande 1, ånyo framförda förslaget i ämnet.

I motionen 1973: 324, yrkande 2, hemställs om ett uttalande av riksdagen av innebörd att beslutsfattande tjänstemän inom miljövårdsförvaltningen inte bör få inneha konsultuppdrag hos företagare som kan bli part i miljömål. Ett motsvarande yrkande ställdes även i en motion till 1972 års riksdag. Vid riksdagsbehandlingen hänvisade jordbruksutskottet (JoU 1972: 49) till att en undersökning pågick av rådande praxis inom uppdragsforskningen. Utskottet erinrade vidare om bestämmelsen i statstjänstemannalagen att tjänsteman ej får åtaga sig uppdrag eller utföra verksamhet som kan rubba förtroendet till hans oväld i tjänsteutövningen. I enlighet med utskottets förslag lämnades yrkandet utan åtgärd från riksdagens sida.

Inom universitetskanslersämbetet har numera i en promemoria redovisats en översyn av reglerna för viss uppdragsverksamhet. Promemorian är under remissbehandling. Utskottet finner mot bakgrund av det anförda inte anledning föreslå något ändrat ställningstagande från riksdagens sida och föreslår därför att motionen 1973: 324, yrkande 2, lämnas utan riksdagens åtgärd.

Ett i motionen 1973: 324, yrkande 4, framfört förslag om visst uttalande av riksdagen beträffande miljöpolitiken är enligt utskottets mening alltför allmänt hållet för att utgöra underlag för något positivt beslut från riksdagens sida.

I motionen 1973: 335, yrkande 1, hemställs om ändring i ML, innebärande att tillståndsplikt införs för byggande av vägar och flygplatser.

Utskottet vill erinra om att förevarande fråga varje år sedan år 1969 behandlats av riksdagen och att motioner i ämnet lämnats utan åtgärd av riksdagen. Vid riksdagsbehandlingen senast (JoU 1972: 39) har hänvisats till att den prövning av fasta trafikanläggningar som företas i särskild ordning visserligen i första hand utgör en planering från exploateringssynpunkt och i huvudsak är begränsad till förhållandena inom de fastigheter som avstår mark men att även miljövardssynpunkter beaktas. Riksdagen har vidare framhållit att de miljövardande myndigheternas synpunkter fått särskild tyngd genom regler i ML som möjliggör att åläggande kan ges om skäligen skyddsanordningar eller inskränkningar i verksamheten. Särskilt sistnämnda möjlighet har ansetts vara ett effektivt medel för att hävda miljövardens och omgivningens intresse. Riksdagen har vidare ansett att det i många fall är möjligt att nå förbättringar med stöd av speciallagstiftning, exempelvis lokala trafikföreskrifter om hastighetsbegränsning eller förbud mot vissa fordonstyper inom särskilt bullerkänsliga områden. Något praktiskt behov av att med stöd av ML helt förbjuda användningen av viss väg eller viss flygplats har med hänsyn till de andra möjligheter som står till buds inte ansetts föreligga. Vidare har framhållits att ML:s konstruktion inte hindrar att koncessionsplikt införs också för fasta trafikanläggningar om så skulle visa sig erforderligt.

Utskottet finner inte skäl förorda någon ändring i riksdagens ställningstagande i förevarande fråga och avstyrker således motionsyrkandet.

I motionen 1973: 335, yrkande 2, föreslås en sådan ändring i ML att prövning av lokaliseringsärenden kan samordnas med regional planering.

Utskottet vill i sistnämnda fråga erinra om att planering av den art som avses i motionen i fortsättningen torde i huvudsak kunna ske inom ramen för den fysiska riksplaneringen. I en särskild kungörelse (SFS 1972: 781), som trätt i kraft den 1 januari 1973, har föreskrivits att för vissa angivna industrier nyanläggning av verksamhet från lokaliseringssynpunkt skall prövas av Kungl. Maj:t. Enligt utskottets mening föreligger härigenom goda möjligheter till samordning av miljö- och lokaliseringsintressena beträffande företag av väsentlig betydelse för hushållningen med våra mark- och vattentillgångar. Utskottet finner därför inte skäl föreslå någon riksdagens åtgärd i anledning av motionen 1973: 335, yrkande 2.

I motionen 1973: 1412 slutligen hemställs om en utredning för kartläggning av markresurserna m. m. i syfte att åstadkomma att nödvändiga restriktioner för markanvändning kan inarbetas i miljölagstiftningen.

Utskottet vill erinra om att den i motionen berörda frågan om kartläggning av markresurserna är föremål för uppmärksamhet i olika sammanhang. Således berörs den i vad gäller skogsmark av riksskogstaxe-

ringen och i vad angår mineraltillgångar m. m. genom det arbete som Sveriges geologiska undersökning bedriver. Frågor på området kommer vidare upp i det fortsatta arbetet med fysisk riksplanering. Även i det pågående utredningsarbetet beträffande täktverksamheten torde spörsmål av intresse i detta sammanhang komma att prövas. Utskottet, som givetvis anser frågan om den mest ändamålsenliga markanvändningen värd ingående uppmärksamhet, finner emellertid mot bakgrund av vad i det föregående anförts inte skäl föreslå någon riksdagens åtgärd i anledning av motionen 1973: 1412.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet att riksdagen

1. med bifall till motionen 1973: 2057, yrkande 1, avslår Kungl. Maj:ts i propositionen 1973: 141 framlagda förslag om införande i miljöskyddslagen av en ny paragraf, 17 a §, angående igångsättningstillstånd och om ändringar i 45 § första stycket 2 och 3 samt 48 § första stycket miljöskyddslagen,
2. med avslag på motionen 1973: 2056 antar Kungl. Maj:ts förslag om ändringar i 42 §, 43 §, 45 § andra stycket, 48 § andra, tredje och fjärde styckena, 49 § samt 51 § miljöskyddslagen,
3. för sin del antar följande som *utskottets förslag* betecknade lydelse av ingressen till lag om ändring i miljöskyddslagen:

Kungl. Maj:ts förslag

Härigenom förordnas i fråga om miljöskyddslagen (1969: 387)¹, dels att 42, 43, 45, 48, 49 och 51 §§ skall ha nedan angivna lydelse,

dels att i lagen skall införas en ny paragraf, 17 a §, av nedan angivna lydelse.,

Utskottets förslag

Härigenom förordnas i fråga om miljöskyddslagen (1969: 387)¹ att 42, 43, 45, 48, 49 och 51 §§ skall ha nedan angivna lydelse.,

4. antar Kungl. Maj:ts förslag i övrigt,
5. lämnar motionerna
 - a. 1973: 324, yrkandena 1, 2 och 4,
 - b. 1973: 335,
 - c. 1973: 1412,
 - d. 1973: 2057, yrkande 2, utan åtgärd.

Stockholm den 20 november 1973

På jordbruksutskottets vägnar

NILS G. HANSSON

¹ Lagen omtryckt 1972: 782.

Närvarande: herrar Hansson i Skegrie (c), Mossberger (s), fru Theorin (s), herrar Hedin (m), Hedström (s), Jonasson (c), Magnusson i Tanum (s), fru Anér (fp), herr Augustsson (s), fru Lindberg (s), herrar Krönmark (m)*, Takman (vpk), Johansson i Holmgården (c), Åberg (fp)* och Oskarsson i Ankarsrum (s).

* Ej närvarande vid betänkandets justering.

Reservationer

1. vid 1 i utskottets hemställan (igångsättningstillstånd)

av herr Mossberger, fru Theorin, herrar Hedström, Magnusson i Tanum, Augustsson, fru Lindberg och herr Oskarsson i Ankarsrum (samtliga s) som anser att

dels det avsnitt i utskottets yttrande som på s. 7 börjar med "Utskottet vill" och på s. 8 slutar med "förevarande del" bort ha följande lydelse:

Utskottet vill för egen del anföra följande.

Den enligt miljöskyddslagstiftningen gällande förprovningsskyldigheten innebär att vissa angivna fabriker och liknande inrättningar inte får anläggas utan provning enligt ML. Vid denna provning skall avgöras om verksamheten över huvud taget skall få komma till stånd. I praktiken blir det ofta fråga om att bedöma lokaliseringens lämplighet. Om verksamheten anses tillåtlig gäller det vidare att fastställa de villkor som skall gälla för att i största möjliga utsträckning minska verksamhetens inverkan på den omgivande miljön. Förprovningsskyldigheten är en viktig del i lagstiftningen och den har bidragit till de framsteg som gjorts i fråga om miljövården under senare åren. Den kan självfallet inte avvaras.

Naturvårdsverket har emellertid i sin framställning om lagändring påtalat vissa olägenheter med det nuvarande systemet. Miljöskyddslagstiftningens krav på slutlig provning innan arbeten får påbörjas kommer enligt verket ofta i konflikt med det förhållandet att det från miljövardssynpunkt eller från samhälls- och företagsekonomiska utgångspunkter ofta framstår som angeläget att anläggningsarbetena påbörjas så snart som projekteringen medger. Detta gäller särskilt större anläggningar där byggnadstiden kan uppgå till flera år. Förprovningskravet innebär att inte ens schaktning eller liknande får påbörjas. Enligt utskottets mening är det inte tillräckligt att förstärka provningsmyndigheternas resurser. En detaljprovning enligt miljöskyddslagstiftningen måste nödvändigtvis ta viss tid i anspråk. Berörda myndigheter och enskilda sakägare måste få tid på sig för erforderliga undersökningar till grund för sina ställningstaganden i ärendet.

I anledning av naturvårdsverkets hemställan har i propositionen lagts

fram förslag om att prövningsmyndigheterna skall kunna ge sökanden särskilt tillstånd att påbörja vissa arbeten trots att förprövningen inte avslutats. Sådant igångsättningstillstånd får enligt propositionen ges endast om synnerliga skäl talar för det och det är uppenbart att tillstånd eller dispens kommer att lämnas.

I de fall då verksamhetens lokalisering prövats av Kungl. Maj:t enligt 136 a § byggnadslagen är det enligt utskottets mening rimligt att vissa anläggningsarbeten får påbörjas efter särskild prövning. Det kan förekomma andra fall där lokaliseringsfrågan i praktiken är avgjord eller åtminstone spelar en mycket underordnad roll. Även i dessa fall är det enligt utskottets mening rimligt att anläggningsarbeten kan få påbörjas efter särskild prövning.

Ett vanligt fall är att en äldre fabrik med bristfälliga reningsanordningar skall byggas om eller utvidgas och i samband härmed förses med moderna reningsanordningar. I sådana fall är det alltså i allmänhet ett starkt miljövärdsintresse att arbetena får påbörjas så snart som möjligt.

Igångsättningstillstånd bör som framhålls i propositionen meddelas endast i undantagsfall. Det får inte råda någon som helst tvekan om att slutligt tillstånd eller dispens kommer att lämnas. Vidare skall mycket starka skäl tala för att de anläggningsarbeten som ansökningen avser bör påbörjas omedelbart. Dessa förutsättningar för igångsättningstillstånd garanterar enligt utskottets mening att tillämpningen kommer att bli mycket återhållsam.

Utskottet vill särskilt understryka att ett beslut om igångsättningstillstånd inte innebär något bindande ställningstagande till de villkor som skall gälla för verksamheten. Som anförts i propositionen är det sökanden som får stå risken för att de provisoriska villkor som meddelats kommer att ändras eller att utförda arbeten kan medföra en merkostnad vid uppfyllandet av de slutliga villkoren.

Av det anförda framgår att några betänkligheter inte med fog kan anföras mot propositionens förslag på denna punkt. Det innebär tvärtom en förbättring, eftersom det utan att ge avkall på prövning enligt miljöskyddslagen ger laglig möjlighet till snabbare igångsättande av vissa arbeten som är gagneliga i första hand från miljöskyddssynpunkt. Utskottet vill dessutom understryka att möjligheten till igångsättningstillstånd kan vara av särskild betydelse i regioner med svag sysselsättning där det kan vara ytterst angeläget att så snart som möjligt få i gång anläggningsarbetena för ett tilltänkt företag.

Utskottet anser alltså att förslaget bör genomföras och motionen 1973: 2057, yrkande 1, avslås.

*del*s utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. med avslag på motionen 1973: 2057, yrkande 1, antar Kungl.

Maj:ts i propositionen 1973: 141 framlagda förslag om införande i miljöskyddslagen av en ny paragraf, 17 a §, angående igångsättningsstillstånd och om ändringar i 45 § första stycket 2 och 3 samt 48 § första stycket miljöskyddslagen,

2. vid 2 i utskottets hemställan (undersökningsskyldighet) av herrar Hedin och Krönmark (båda m) som anser att

dels den del av utskottets yttrande som på s. 9 börjar med "Utskottet vill anföra" och slutar med "motionen 1973: 2056" bort ha följande lydelse:

Vattenöverdomstolen och Sveriges industriförbund har i yttranden över den departementspromemoria som ligger till grund för propositionsförslaget anfört vissa invändningar emot införandet av den med förslaget avsedda undersökningsplikten. Vattendomstolen uttalar bl. a. att något behov inte föreligger av att komplettera den gällande ordningen med befogenhet för tillsynsmyndighet att för koncessionsfallen föreskriva särskilda undersökningar. Industriförbundet anser att frågan om lagstiftning av här ifrågavarande art bör få anstå i avvaktan på resultatet av vattenlagsutredningens arbete. Två ledamöter i utredningen rörande kostnaderna för miljövården framhåller att innan ställning tas till frågan om rätten att ge föreläggande om undersökning konsekvenserna av ett beslut i denna riktning bör klarläggas.

Utskottet finner för egen del de invändningar emot ett genomförande av propositionsförslaget om undersökningsplikt som framförts i nämnda remissyttranden och i motionen vägande. Man bör enligt utskottets mening beakta att utredningarna om vattenlagstiftningen och om miljövårdskostnaderna kan komma att ge en belysning åt hithörande frågor som inte nu står till buds. Som motionärerna framhållit torde det vidare kunna bli till men för samarbetet mellan företagen och myndigheterna om den uppfattningen vinner insteg att företagen skall åläggas ett ökat kostnadsansvar även för uppgifter som anses böra bekostas av det allmänna, t. ex. den offentliga tillsynen. Utskottet vill i sammanhanget framhålla att kostnaderna för den normala, löpande kontrollen givetvis skall bestridas av företagen själva.

Utskottet finner med hänsyn till det anförda övervägande skäl tala för att propositionsförslaget om särskild undersökningsplikt inte nu genomförs. Utskottet anser sig således böra tillstyrka motionen 1973: 2056 och avstyrka Kungl. Maj:ts förslag i förevarande del.

dels utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. med bifall till motionen 1973: 2056 avslår Kungl. Maj:ts förslag om ändringar i 42 §, 43 §, 45 § andra stycket, 48 § andra, tredje och fjärde styckena, 49 § samt 51 § miljöskyddslagen,

3. vid 3 i utskottets hemställan (ingressen till lagen)

— under förutsättning av bifall till reservation 1 och avslag på reservation 2 —

av herr Mossberger, fru Theorin, herrar Hedström, Magnusson i Tanum, Augustsson, fru Lindberg och herr Oskarsson i Ankarsrum (samtliga s) som anser att utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

3. för sin del antar det i propositionen framlagda förslaget till ingress till lagen,

4. vid 3 i utskottets hemställan (ingressen till lagen)

— under förutsättning av avslag på reservation 1 och bifall till reservation 2 —

av herrar Hedin och Krönmark (båda m) som anser att utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

3. för sin del antar följande som *utskottets förslag* betecknade lydelse av ingressen till lagen

Kungl. Maj:ts förslag

Härigenom förordnas i fråga om miljöskyddslagen (1969: 387), dels att 42, 43, 45, 48, 49 och 51 §§ skall ha nedan angivna lydelse,

dels att i lagen skall införas en ny paragraf, 17 a §, av nedan angivna lydelse.

Utskottets förslag

Härigenom förordnas i fråga om miljöskyddslagen (1969: 387) att 45 § skall ha nedan angivna lydelse.

5. vid 5 a i utskottets hemställan

av herr Takman (vpk) som anser att

dels det avsnitt i utskottets yttrande som på s. 10 börjar med "I motionen 1973: 324, yrkande 1" och slutar med "beslut från riksdagens sida" bort ha följande lydelse.

I motionen 1973: 324, yrkande 1, hemställs om omarbetsning av ML med inriktning på ekologiska miljöaspekter m. m. I samma motion, yrkande 2, föreslås att riksdagen gör ett uttalande av innebörd att tjänstemän inom miljöförvaltningen inte bör få inneha konsultuppdrag hos företagare som kan bli part i miljöärendet. Det hemställs vidare, yrkande 4, att riksdagen ger Kungl. Maj:t till känna vad i motionen anförts beträffande miljöpolitiken.

Motionärerna anför bl. a. att den av regeringen deklarerade målsätt-

ningen för miljövården ger grund för en mycket ambitiös miljöpolitik. Självva det ekonomiska systemet innebär emellertid en avsevärd begränsning av möjligheterna att fullfölja ett sådant program. Det är angeläget att ML som utgör underlaget för myndigheternas agerande på miljöområdet på ett genomgripande sätt omarbetas och preciseras.

Utskottet delar i princip den i motionen anförda uppfattningen att lagen i sitt nuvarande skick i stora delar är mycket vagt formulerad, vilket i praktiken innebär att avgörandena exempelvis i ärenden rörande tillåtligheten av viss miljöfarlig verksamhet ligger hos administrativa myndigheter som inte är direkt politiskt ansvariga för sina beslut. Den intresseavvägning som impliceras i dylika beslut gäller å ena sidan hänsynen till miljön och å andra sidan hänsynen till ofta kortsiktiga, privat-ekonomiska partsintressen. Vilken vikt som läggs vid de olika intressena är helt beroende på den prövande myndighetens subjektiva bedömning. Det är nödvändigt att få till stånd en ordning, där tillåtlighetsprövningen sker på juridiskt bindande, objektiva grunder med minsta möjliga utrymme för beslutsfattarnas egna värderingar och påverkan av ekonomiska intressegrupper. Det är också angeläget, att ett ekologiskt betraktelsesätt och samhällsekonomiska hänsynstaganden kommer till uttryck i lagstiftningen.

Utskottet finner för egen del den kritik emot miljölagstiftningen som anförts i motionen i allt väsentligt väl grundad. Utskottet vill därför tillstyrka att en översyn av miljöskyddslagen företas enligt i motionen angivna riktlinjer.

Beträffande yrkande 2 i motionen angående förbud för tjänstemän att inneha vissa konsultuppdrag vill utskottet endast anför att man inte bör bortse från de risker för bristande objektivitet det kan innebära att en tjänsteman som har att fatta beslut i ett miljövårdsärende är engagerad som konsult av företag som berörs av ärendet. Hithörande frågor bör enligt utskottets mening ägnas ingående uppmärksamhet och regler bör ges beträffande sådana engagemang.

Utskottet finner mot bakgrund av det anförda intet att erinra emot förslaget i motionens yrkande 4 om visst uttalande från riksdagens sida.

dels utskottets hemställan under 5 a bort ha följande lydelse:

5. a. i anledning av motionen 1973: 324, yrkandena 1, 2 och 4, som sin mening ger Kungl. Maj:t till känna vad utskottet i det föregående anfört beträffande översyn av miljöskyddslagen och innehav av vissa konsultuppdrag samt miljöpolitiken,

6. vid 5 b i utskottets hemställan

av herrar Hansson i Skegrie (c), Hedin (m), Jonasson (c), fru Anér (fp), herrar Krönmark (m), Johansson i Holmgården (c) och Åberg (fp), som anser att

dels det avsnitt i utskottets yttrande som på s. 11 börjar med "Utskottet vill erinra om att förevarande" och slutar med "yrkande 2" bort ha följande lydelse.

Utskottet vill i anledning av detta motionsyrkande erinra om att den som utövar eller ämnar utöva miljöfarlig verksamhet är skyldig att vara verksam för att förebygga störningar genom att vidta skyddsåtgärder och andra försiktighetsmått. Enligt huvudregeln i 5 § miljöskyddslagen (ML) skall han sålunda vidta de skyddsåtgärder, tåla den begränsning av verksamheten och iaktta de försiktighetsmått i övrigt som skäligen kan fordras för att förebygga eller avhjälpa olägenhet. I 6 § första stycket ML stadgas att, om miljöfarlig verksamhet kan befaras föranleda olägenhet av väsentlig betydelse även om försiktighetsmått enligt 5 § iakttas, verksamheten får utövas endast om särskilda skäl föreligger. Innebär den befarade olägenheten att vissa allmänna intressen skadas avsevärt får enligt 6 § andra stycket första punkten verksamheten inte utövas. Kungl. Maj:t kan dock lämna tillstånd om verksamheten är av synnerlig betydelse för näringslivet eller för orten eller eljest från allmän synpunkt. Enligt 6 § tredje stycket skall förbudsreglerna i paragrafen inte hindra att sådan flygplats, väg eller järnväg, vars anläggande prövas i särskild ordning, används för avsett ändamål. Vägar och flygplatser ingår inte heller bland de anläggningar som enligt 2 § miljöskyddskungörelsen (MK) endast får utföras med tillstånd eller dispens. Skälet till undantagsbestämmelsen i 6 § ML och till det förhållandet att vägar och flygplatser inte är underkastade tillståndsplikt är att dessa anläggningar underkastas särskild prövning, varvid även anläggningens inverkan på omgivningen beaktas.

Till stöd för motionsyrkandet om tillståndsplikt enligt miljöskyddslagen för vägar och flygplatser anförs synpunkter av innebörd att den prövning av dessa anläggningar, som sker enligt väg- och luftfartslagstiftningen, främst tar hänsyn till exploateringssynpunkter och inte tillräckligt beaktar miljöskyddets krav. Motionärerna pekar på att anläggandet av vägar och flygplatser ofta medför kraftiga ingrepp i landskap och miljö och att användandet av dem i regel medför stor omgivningspåverkan. Möjligheten att i efterhand ingripa sägs i regel vara av kostnadsskäl mycket liten.

Som framgår av det sagda prövas trafikanläggningar i särskild ordning. Den granskning som härvid sker innebär emellertid i första hand en planering från exploateringssynpunkt och den är vidare i huvudsak begränsad till förhållandena inom de fastigheter som avstår mark för anläggningen. Det är tydligt att denna prövning inte ger summa garantier för att miljöskyddets krav blir tillgodosedda som tillståndsprövning enligt miljöskyddslagen. Anläggandet av vägar och flygplatser medför ofta betydande ingrepp i landskapet och användningen av dem vållar i regel omfattande bullerstörningar. En tillståndsprövning bör därför

sättas in på ett så tidigt stadium som möjligt. Möjligheten att ingripa i efterhand torde ofta komma att visa sig illusorisk bl. a. därför att ifrågavarande anläggningar regelmässigt drar så betydande kostnader att inskränkningar i utnyttjandet av dem framstår som ekonomiskt oförsvarliga. Desto angelägnare är emellertid att en förprövning sker. Utskottet förordar på grund av det sagda att tillståndsplikt införs beträffande flygplatser och vägar som kan medföra miljöstörningar av väsentlig betydelse. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att genom ändring av MK närmare bestämma förprövningsskyldighetens omfattning.

I yrkande 2 i motionen 1973: 335 föreslås sådan ändring i ML att prövning av lokaliseringsärenden kan samordnas med regional planering.

Utskottet vill i denna fråga anföra att, som motionärerna framhållit, prövningen av koncession för lokalisering av viss typ av industri i princip är begränsad till att gälla den av koncessionssökanden angivna lokaliseringsorten. Starka skäl kan emellertid anföras för att sådana lokaliseringsfrågor får prövas i ett regionalt sammanhang. Exempel finns på att den rådande ordningen lett till att sedan tillstånd getts för viss verksamhet ett senare framlagt, klart lämpligare projekt inte kunnat komma till utförande exempelvis därför att det recipientutrymme som stått till förfogande redan tagits i anspråk. Behovet av att vid prövningen av koncessionsärenden ge planeringssynpunkterna tillräckligt beaktande är svårt att tillgodose med nu gällande regler. Den i motionsyrkandet upptagna frågan förtjänar enligt utskottets mening stor uppmärksamhet och utskottet biträder därför yrkandet.

dels utskottets hemställan under 5 b bort ha följande lydelse:

5. b. med bifall till motionen 1973: 335 som sin mening ger Kungl. Maj:t till känna vad utskottet i det föregående anfört beträffande tillståndsplikt för byggande av vägar och flygplatser och beträffande samordning av lokaliseringsärenden och regional planering,

7. vid 5 d i utskottets hemställan

av fru Anér (fp), herrar Takman (vpk) och Åberg (fp) som anser att

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 9 som börjar med "Utskottet vill i" och slutar med "motionen 1973: 2057" bort ha följande lydelse:

Motionärerna påtalar att det förekommit att utövare av miljöfarlig verksamhet åsidosatt de villkor som givits för verksamheten. Man kan, anför motionärerna, inte helt bortse från möjligheten att en företagare av ekonomiska skäl kan avsiktligt överträda villkoren, och det är inte rimligt att tillsynsmyndigheterna inte skall ha skyldighet att till åtal anmäla flagrant fall av, exempelvis överskridanden av tillåtna utsläpps-

mängder. Länsstyrelse har möjlighet men inte skyldighet att rapportera brott mot miljölagstiftningen till åklagare.

Utskottet delar motionärernas uppfattning om angelägenheten av att i förebyggande syfte länsstyrelsernas verksamhet i vad gäller ingripanden mot överträdelser av miljölagstiftningen förstärks. Utskottet tillstyrker således förevarande motionsyrkande.

dels utskottets hemställan under 5 d bort ha följande lydelse:

5. d. med bifall till motionen 1973: 2057, yrkande 2, i skrivelse till Kungl. Maj:t som sin mening ger till känna vad utskottet i det föregående anfört beträffande viss skärpt lagstiftning.